

גמ' חולין (ט) - מחזיקין מאיסור לאיסור - וספק טריפה

רב דניאל שטיין

א. תוס' ביצה (כה). - בחזקת איסור עומדת - פרש"י בחזקת איסור אבר מן החי ולא נהירא דאם כן למה לי עד שיודע במה נשחטה כיון דחזינא שמתה א"כ לא שייך בה איסור אבר מן החי דאיסור אבר מן החי לא שייך אלא מחיים לכן נ"ל דחזקת איסור ר"ל בחזקת שלא נשחטה עד שיודע לך וכו' ומשום איסור שאינה זבוחה דרחמנא אמר תזבח ואכלת שחוט ואכול ובזה ניהא אפילו למ"ד בהמה בחייה לאו לאברים עומדת.

ב. גמ' שבועות (כד). - האוכל נבילה ביוה"כ פטור. [רש"י (שם) - פטור. מחטאת דלא אתי כרת דיוה"כ וחייל על איסור נבילה או איסור אבר מן החי אם לא נתבלה מבערב]. [תוס' (שם) ד"ה האוכל - יש לומר דאיסור יוה"כ לא חייל לא מחיים ולא לאחר מיתה משום דאית ביה איסור עשה שאינה זבוחה דכתיב (דברים יב) וזבחת ואכלת מה שאתה זובח אתה אוכל אבל מה שאי אתה זובח לא, ולריצב"א אין נראה פירוש זה וכו' אלא ודאי וזבחת לא אתא לאסור דבלאו הכי אסורה וקיימא מחיים באיסור אבר מן החי ולאחר מיתה באיסור נבילה אלא בא להתיר את האסור ופירש לך דבשחיטה שריא ולא בנחירה].

ג. רמב"ם ספהמ"צ (מ"ע קמ"ו) - היא שצונו לשחוט בהמה חיה ועוף ואחר ייאכל בשרן ושלא יהיה להן התר אלא בשחיטה לבד. והוא אמרו יתעלה (ראה י"ב) וזבחת מבקרך ומצאנך כאשר צויתך. ולשון ספרי וזבחת מה מוקדשין בשחיטה אף חולין בשחיטה כאשר צויתך. [השגת הראב"ד למנין המצות הקצר (שם) - זה אין לו טעם ואולי לאו הבא מכלל עשה עשה].

ד. גמ' יבמות (ל): - וכולן שהיו בהן קדושין או גרושין בספק, הרי אלו הצרות חולצות ולא מתייבמות. כיצד ספק קדושין. זרק לה קדושין ספק קרוב לו ספק קרוב לה זהו ספק קדושין. ספק גרושין, כתב בכתב ידו ואין עליו עדים, יש עליו עדים ואין בו זמן, יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד זהו ספק גרושין. ואילו בגרושין ספק קרוב לו ספק קרוב לה לא קתני, מאי טעמא, אמר רבה אשה זו בחזקת היתר לשוק עומדת, ומספק אתה בא לאוסרה, אל תאסרנה מספק. [ה' הרשב"א (שם) - הא דאמרינן אשה זו בחזקת היתר לשוק עומדת איכא דקשיא להו והא באיסור אשת איש קיימא הלכך כיון דבחזקת איסור הות קיימא השתא דמת נעמידנה בחזקת איסור ואע"ג דאיסורא קמא אסתלק להו, דדכותה אשכחן בעלמא דמחזיקין מאיסור לאיסור כדאמרינן בהמה בחייה בחזקת איסור עומדת כלומר בחזקת איסור אבר מן החי עד שיודע לך במה נשחטה ואע"ג דמשעה שנשחטה נסתלק איסור אבר מן החי אפ"ה חוששין לה משום נבלה אלמא מחזיקין מאיסור לאיסור, ומתריצין דלא דמי דהתם אפשר שתצא מאיסור לאיסור כגון שנתבלה אבל הכא אי אפשר שתצא מתחת בעלה שלא תהא מותרת לשוק הלכך בחזקת היתר לשוק עומדת. ואין לשון זה מחוור לי דודאי אפשר שתצא מתחת בעלה ותאסר לשוק אלו הי' גט זה קרוב לה לערוה ומת הבעל וכיון דאפשר שקרוב לה היה למה לא נעמידנה בחזקת איסור לשוק].

ה. גמ' פסחים (י): - דתנן שני שבילין, אחד טמא ואחד טהור, והלך באחד מהן ועשה טהרות, ובא חבירו והלך בשני ועשה טהרות. רבי יהודה אומר אם נשאלו זה בפני עצמו וזה בפני עצמו טהורין, שניהן בבת אחת טמאין. [תוס' נדה (ב). - אע"ג דאין יכול להיות שיהו שניהם טהורין דהאחד ודאי טמא וכן גבי שני שבילים בפ"ק דפסחים (דף י). מטהרינן שניהם בבאו לישאל זה אחר זה אע"ג שבודאי נטמא האחד התם לא מסוטה גמרינן אלא דמוקמינן כל אחד בחזקת טהרה כדאיתא הכא דהוי טעמא משום דמוקמינן מילתא אחזקתיה].

ו. ס' קובץ שעורים (ת"ב סי' מ"ה אות י"ב) - וכה"ג כתבו תוס' פ"ק דב"ק ד"א לענין ס"ס דלא מהני בתרתי דסתרי ואולי גבי חזקה מהניא גם בתרתי דסתרי כמו גבי שני שבילין ובשתי כתי עדים המכישות זא"ז דקיי"ל כרב הונא והרי רובא עדיף מחזקה אלא ודאי ה"ט משום דרוב הוא בתורת בירור ואנן סהדי וע"כ בתרתי דסתרי אין לילך אחריו אבל חזקה דאינו מתורת בירור אלא דגזיה"כ הוא דאין ספק מוציא מידי ודאי ולזה מהני גם בתרתי דסתרי.

ז. חידושי הרשב"א (שם) - מר סבר בחזקת איסור אמרינן בחזקת טומאה לא אמרינן, דכיון דמתה לה וע"י שחיטת מומחה מסתמא שפיר שחט דרוב הפעמים רובן של סימנין נשחטין בשחיטת מומחה אבל באיסור דרובא דתלוי במעשה ומיעוטא דאינו תלוי במעשה הוא, ובכי הא לא אזלינן בתר רובא כדאיתא בבכורות (כ' א') וכדכתבינן לקמן בע"ה, מש"ה אוקמי' רבנן בחזקת איסור הראשונה, ומיהו בחזקת איסור דהות קיימא מוקמינן לה, בחזקת טומאה דלא הוה קיימא מספק לא מוקמינן לה, ומר סבר עד השתא באיסור חיה קיימא והשתא מתה וחיה שמתה נבלה היא, מספק אתה בא להוציא מידי טומאתה אל תוציאנה.

ח. ס' קובץ הערות (סי' נ"ט) - קותרין הרשב"א, דהתם גבי בהמה, כל שלא מתה, או שמתה ממילא, או שלא נשחטה כהלכתה, אסורה עד שיתחדש בה ענין המכשירה, והילכך כיון שאתה בא להתירה ולומר דנעשה בה מעשה שהכשירה, עליך הראיה וכו', דלעולם יש בה סיבה לאיסור נבילה, אפילו נשחטה כהלכתה, אלא דשם שחוטה שיש בה מתירה בכל שעה, וא"כ בספק אם נשחטה כהלכתה יש בה בודאי סיבת איסור נבילה, שהרי היא מתה, וסיבה המתרת היא ספק, ומשו"ה אין ספק מוציא מידי ודאי.

ט. ס' קהלות יעקב (חולין סי' ט"ו) - והא דבספק בשחיטה מטמא אינו מטעם שאסרנו הבשר משום חזקת איסור אלא משום חזקת הגוף שתלינן שלא נעשה בה מעשה היינו שלא נעשה בה מעשה השחיטה ולא נשתנה גופה מכדאתמול.

י. רמ"א (יו"ד סי' נ' סע' א') - כל אלו הנקבים אם יש במה לתלות כמו בטבח או בזאב שנטלן, תולין בהם, ואם אין דבר לתלות בו וספק אם ניקב מחיים אם לאו, נוקבין נקב אצלו ומדמין זה לזה, ואפילו אין דומים אם משמשו בידיים בנקב הספק ימשמשו גם בנקב שעושיין לדמותו בו אם דומים לאחר משמוש, כשרה.